

УДК 373.091.322.7: 81'342.3

Оксана Свірська

КЛАСИФІКАЦІЯ ВПРАВ ДЛЯ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ ДЛЯ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

У статті розглянуто одні з найефективніших вправ, які використовуються для учнів старших класів, які сприятимуть прогресивному формуванню аудитивної компетентності учнів. Проаналізовано мовні вправи, які сприяють виробленню умінь сприймати мовні повідомлення в умовах, що наближаються до природного мовного спілкуванню.

Ключові слова: аудіювання, класифікація, підготовчі вправи, навчальна діяльність.

Постановка проблеми. Відомим є той факт, що усне спілкування складається з говоріння та слухання, які в методиці мають назву аудіювання. Метою навчання аудіювання в школі - це здатність учнів здійснювати спілкування з носіями мови на теми, які є найбільш поширені в ситуаціях повсякденного спілкування. Але практика показує, що саме аудіювання в учнів є найбільшою проблемою. Найчастіше вона виникає під час живого спілкування, оскільки ми не можемо повернутися до розмови та перемотати плівку назад [3, с. 238].

Метою статті є визначення ролі класифікації вправ та їхній вплив у процесі формування англійської аудитивної компетентності в учнів.

Аналіз актуальних досліджень. Уміння слухати є запорукою успіху у вивченні іноземної мови. Виходячи з досліджень таких науковців як Гальскова Н. Д., Зимняя І. А., можна зробити єдиний висновок: формування розуміння мови на слух має проходити в природних умовах усного спілкування.

Аудіювання, що використовується як засіб навчання, стимулює навчальну та комунікативну діяльність, забезпечує управління процесом навчання. Потрібно пам'ятати, що в процесі навчання аудіювання важливим займає місце зворотний зв'язок і саме через це створюються сприятливі умови для оволодіння англійською мовою.

Система навчання аудіювання включає три основних рівня:

1) елементарний – присвячується формуванню перцептивної бази аудіювання;

2) розширений – присвячується розвитку аудіювання як виду мовленнєвої діяльності;

3) завершальний – присвячується оволодінням усним спілкуванням, в ході якого учень старших класів виступає в ролі слухача. Цілком

можливо, що учень який навчається, може взагалі “не почути” абсолютно чужий йому звук.

Послідовність формування умінь і навичок сприйняття мови на слух реалізується побудовою вправ, які діляться на дві підсистеми: підготовчі та мовні. Мовні в свою чергу, діляться на групи:

1. вправи для зменшення лінгвістичних труднощів аудіювання;
2. вправи для усунення психологічних складнощів аудіювання.

Під час проведення підготовчих вправ наша мета полягає в тому, щоб попередньо (до слухання тексту) усунути труднощі лінгвістичного або психологічного характеру, що дозволить учневі зосередити свою увагу на сприйнятті змісту. З огляду на чинники, що впливають на сприйняття мовних повідомлень, в підготовчих вправах необхідно виділити дві групи:

1. вправи, спрямовані на зняття труднощів лінгвістичного характеру;
2. вправи, спрямовані на подолання труднощів психологічного характеру [1].

Мовні вправи сприяють виробленню умінь сприймати мовні повідомлення в умовах, що наближаються до природного мовного спілкуванню.

Мовні вправи навчають:

1. визначати найбільш інформативні частини повідомлення;
2. зменшити проблеми у розумінні за рахунок прогнозування на;
3. співвідносити текст з ситуацією спілкування;
4. розділити аудіотекст на смислові частини і визначати основну думку в кожному з них;
5. письмово фіксувати основну частину інформації.

На уроках в 10–11 класах можна використовувати такі підготовчі вправи.

I. Вправи для навчання мовному слуху:

1. Учням пропонується прослухати і повторити кілька пар слів:
foe – four;
connection – attraction;
lamp – camp;
technology – cosmetology.

II. Вправи для навчання прогнозуванню.

1. У даній вправі пропонуємо учням прослухати ряд прикметників (дієслів), назвати іменники, які з ними частіше вживаються;

2. Учні перекладають слова, утворені з відомих їм елементів.
Наприклад: writer, writing (write);

3. Діти прослуховують ряд мовних слів, називають (на своїй або англійській мові) ситуації, в яких вони можуть вживатися;

4. Учням пропонується прослухати з диска текст, після цього заповнити пропуски в графічному варіанті того ж тексту.

III. Вправи для розвитку короткочасної і словесно-логічної пам'яті.

1. Пропонуємо учням прослухати ряд слів, запам'ятати і відтворити з них ті, які відносяться до однієї теми.

2. Учні прослуховують дві-три короткі фрази, потім з'єднують їх в одне речення.

3. Пропонується учням прослухати фразу, потім додати до неї ще одну, пов'язану за змістом [2, с. 125].

Останнім часом широкого поширення набули британські підручники, багаті на матеріал з аудіюванням. Вони широко використовуються на уроках. Значними їхніми перевагами є більш жива мова з хорошою вимовою і різноманітність завдань, які активізують увагу учнів. Вправи з аудіювання в британських підручниках, як правило, вже повністю методично розроблені: дані ключові слова, дані питання, що передують тексту, завдання, що виключають повністю пасивне слухання. Часто пропонується вставити пропущені слова.

Отже, можна відзначити, що аудіювання як одна зі сторін усного мовлення розглядається як:

1. вид мовної діяльності;
2. засіб формування вміння спілкування;
3. засіб отримання інформації;
4. засіб розширення комунікативної компетенції;
5. засіб формування позитивної мотивації до іноземного
6. мови.

Класифікація вправ для навчання аудіювання учнів старших класів є надзвичайно широкою, оскільки воно є потужним засобом навчання іноземної мови. Через аудіювання засвоюється лексичний склад мови і його граматичної структури. У той же час аудіювання сприяє формуванню навичок говоріння, читання і письма.

Список використаних джерел

1. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранному языку. Лингводидактика и методика, 2007. – 125 с.
2. Теоретичні основи навчання аудіювання. [Електронний курс]. – Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/pedagogics/00172781_0.html

3. Филатов В.М. Методика обучения иностранным языкам в начальной и основной общеобразовательной школе, 2004. – 238, 241 с.

Oksana Svirska

**THE CLASSIFICATION OF EXERCISES FOR TEACHING
LISTENING HIGH SCHOOL STUDENTS**

The article deals with one of the most effective exercises used for senior students, which will contribute to the progressive formation of audiences' competence of students. The language exercises that promote the development of abilities to perceive linguistic messages in conditions that are approaching natural linguistic communication are analyzed.

Keywords: listening, classification, preparatory exercises, educational activity.